

Πώς και γιατί να συστήσετε μια Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση

Η Ραγδαία ανάπτυξη του κλάδου στο πλαίσιο τοπικών πρωτοβουλιών για την αντιμετώπιση της παρατεταμένης ύφεσης, της διευρυνόμενης ανεργίας και της εντεινόμενης φτώχειας.

Η «Στροφή» στις Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις(Κοιν.Σ.Επ.) πραγματοποιούν τους τελευταίους μήνες χιλιάδες νέοι άνεργοι ή υποαπασχολούμενοι, επιδιώκοντας να δραστηριοποιηθούν σε έναν τομέα που μετρά μόλις λίγους μήνες παρουσίας στην Ελλάδα. Η δραματική αύξηση του ποσοστού ανεργίας και της φτώχειας, σε συνδυασμό με την παρατεταμένη κρίση του κράτους πρόνοιας, δημιουργούν τις συνθήκες για την ανάπτυξη αυτών των μορφών επιχειρήσεων, οι οποίες κατά κύριο λόγο είναι προσανατολισμένες στις πρωτοβουλίες της τοπικής ανάπτυξης, στην απανενσωμάτωση των μακροχρόνια ανέργων και στην καταπολέμηση του κοινωνικού αποκλεισμού.

ΠΛΕΟΝ, οι Κοιν.Σ.Επ. συστήνονται με βάση το Ν.4019/2011 ο οποίος στην πράξη έχει τεθεί σε εφαρμογή από τα τέλη του περασμένου έτους. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Γενικού Μητρώου Κοινωνικής Οικονομίας, έως αυτή στη στιγμή υπάρχουν πανελλαδικά 250 Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις, κάτι που σημαίνει ότι ιδρύονται περί τις 25 Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις σε μηνιαία βάση. Την ίδια στιγμή, στελέχη του υπουργείου Εργασίας εκτιμούν ότι με την πάροδο του χρόνου θα αυξηθεί κατά πολύ αυτή η μορφή επιχειρηματικότητας, καθώς, πέραν από το σαφές θεσμικό πλαίσιο που πλέον υπάρχει, οι Κοιν. Σ.Επ. υποστηρίζονται και από την Τοπική Αυτοδιοίκηση η οποία καλύπτει συγκεκριμένες ανάγκες της μέσω των επιχειρήσεων αυτών. Επ' αυτού, αξίζει να σημειωθεί η πρωτοβουλία της Περιφέρειας Αττικής η οποία προχωρά στην ίδρυση θερμοκοιτίδας Κοιν.Σ.Επ. καθώς και στην υπογραφή συμβάσεων ετήσιας τουλάχιστον διάρκειας για την παροχή υπηρεσιών.

Το θεσμικό πλαίσιο . Στις 20 Σεπτεμβρίου του 2011 ψηφίστηκε ο νόμος που αφορά στη νέα μορφή επιχειρήσεων της κοινωνικής οικονομίας, τις λεγόμενες Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις (Κοιν.Σ.Επ.). Πιο συγκεκριμένα, Κοιν.Σ.Επ. ως φορέας της κοινωνικής οικονομίας, με τη μορφή αστικού συνεταιρισμού με κοινωνικό σκοπό και διαθέτει εκ του νόμου την εμπορική ιδιότητα. Τα μέλη της Κοιν.Σ.Επ. μπορούν να είναι είτε φυσικά πρόσωπα είτε νομικά πρόσωπα. Τα μέλη της συμμετέχουν σε αυτήν με μία ψήφο, ανε-

ξάρτητα από τον αριθμό των συνεταιριστικών μερίδων που κατέχουν. Έτσι επιτυγχάνεται η ισότιμη διοίκηση από τα μέλη της και η λειτουργία της βασίζεται στην επιδίωξη συλλογικού οφέλους, ενώ το κέρδος της προκύπτει από δράσεις που εξυπηρετούν αποκλειστικά το κοινωνικό συμφέρον.

Πόσοι χρειάζεται να συμπράξουν για να ιδρυθεί μια Κοιν.Σ.Επ.;

Για την ίδρυση μιας Κοιν.Σ.Επ. Ενταξης χρειάζονται τουλάχιστον 7 μέλη. Για την ίδρυση Κοιν.Σ.Επ. Κοινωνικής Φροντίδας ή Συλλογικού και Παραγωγικού Σκοπού χρειάζονται τουλάχιστον 5 μέλη.

Ποια είναι τα μέλη της Κοιν.Σ.Επ.;

Τα μέλη της Κοιν.Σ.Επ. μπορεί να είναι τόσο φυσικά όσο και νομικά πρόσωπα. Η συμμετοχή των νομικών προσώπων στην επιχείρηση δεν μπορεί να υπερβαίνει το 1/3 του συνόλου των μελών της. Δεν επιτρέπεται η συμμετοχή στην επιχείρηση των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) και των Νομικών Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (ΝΠΔΔ) που υπάγονται σε αυτούς. Εξάιρεση αποτελεί η Κοιν.Σ.Επ. Ενταξης, στην οποία μπορούν να συμμετέχουν ως μέλη ΝΠΔΔ με έγκριση του φορέα που τα εποπτεύει.

Ποια είναι τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της Κοιν.Σ.Επ.

- Κάθε μέλος πρέπει να διαθέτει τουλάχιστον μία υποχρεωτική συνεταιριστική μερίδα και έως πέντε προαιρετικές συνεταιριστικές μερίδες.
- Όλα τα μέλη της Κοιν.Σ.Επ. έχουν δικαίωμα μιας ψήφου, ανεξάρτητα από τον αριθμό των συνεταιριστικών μερίδων που διαθέτουν.
- Μόνη η συμμετοχή ενός φυσικού προσώπου με την ιδιότητα μέλους -εταίρου, σε Κοιν.Σ.Επ., δεν του προσδίδει εμπορική ιδιότητα και δεν δημιουργεί ασφαλιστικές ή φορολογικές υποχρεώσεις.
- Μέλος μίας Κοιν.Σ.Επ δεν μπορεί να μετέχει σε άλλη Κοιν.Σ.Επ που έχει έδρα στην ίδια περιφερειακή ενότητα και τον ίδιο καταστατικό σκοπό.
- Τα κέρδη της Κοιν.Σ.Επ. δεν διανέμονται στα μέλη της, εκτός αν τα μέλη αυτά είναι και εργαζόμενοι σε αυτή.
- Τα κέρδη διατίθενται ποσοστιαία, ετησίως, ως εξής:
 - α) 5% για σχηματισμό αποθεματικού.
 - β) Εως 35% διανέμεται στους εργαζόμενους ως κίνητρο παραγωγικότητας.
 - γ) Το υπόλοιπο (τουλάχιστον 60%) διατίθεται για τις δραστηριότητες της επιχείρησης και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

Ποια είναι η ευθύνη των μελών;

Πέραν του ποσού που καταβάλλει για απόκτηση της συνεταιριστικής μερίδας, το μέλος της Κοιν.Σ.Επ. δεν έχει καμία άλλη ευθύνη έναντι των δανειστών της.

Ποιοι είναι οι πόροι της Κοιν.Σ.Επ.;

Οι πόροι της Κοιν.Σ.Επ. Αποτελούνται από το κεφάλαιο της επιχείρησης, δωρεές τρίτων, έσοδα από την αξιοποίηση της περιουσίας της, έσοδα από την επιχειρηματική δραστηριότητά της, επιχορηγήσεις από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, την Ευρωπαϊκή Ένωση, διεθνείς ή εθνικούς οργανισμούς ή Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α' και Β' βαθμού, έσοδα από άλλα προγράμματα, κεφάλαια από κληροδοτήματα, δωρεές και παραχωρήσεις της χρήσης περιουσιακών στοιχείων, καθώς και κάθε άλλο έσοδο από την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων της σύμφωνα με το καταστατικό της.

Τι είναι το Γενικό Μητρώο Κοινωνικής Οικονομίας;

Το Γενικό Μητρώο Κοινωνικής Οικονομίας είναι δημόσιο βιβλίο που τηρείται σε ηλεκτρονική μορφή. Στο μητρώο εγγράφονται υποχρεωτικά οι Κοιν.Σ.Επ. Το μητρώο τηρείται στο Τμήμα Μητρώου Κοινωνικής Οικονομίας της Διεύθυνσης Κοινωνικής Προστασίας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας. Η πρόσβαση σε αυτό γίνεται ατελώς από οποιονδήποτε ενδιαφερόμενο.

Οι Κοιν.Σ.Επ. εγγράφονται υποχρεωτικά στο Μητρώο Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας. Με την εγγραφή τους οι Κοιν.Σ.Επ. και Κοι.Σ.Π.Ε. αποκτούν πρόσβαση στα χρηματοδοτικά εργαλεία του άρθρου 9 και απολαμβάνουν των οικονομικών κινήτρων και μέτρων στήριξης του άρθρου 10.

Πού απευθυνόμαστε για τη σύσταση της Κοιν.Σ.Επ.;

Για τη σύσταση Κοιν.Σ.Επ. απευθυνόμαστε στο Τμήμα Μητρώου Κοινωνικής Οικονομίας της Διεύθυνσης Κοινωνικής Προστασίας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας(Ταχ. Δ/ση: Πειραιώς 40, Αθήνα (2ος όροφος) Τ.Κ. 101 82, Τηλέφωνα επικοινωνίας: 213 1516480, 213 1516479, email: kgeormas@ypakp.gr,

Ιστοσελίδα: www.ypakp.gr), όπου είναι αναρτημένα τα έντυπα που χρειάζεται να συμπληρωθούν για την εγγραφή στο μητρώο.

Για τη σύσταση της Κοιν.Σ.Επ. Τηρείται η διαδικασία ίδρυσης ενός αστικού συνεταιρισμού. Για τη σύσταση μπορεί να γίνει χρήση πρότυπου

καταστατικού, το οποίο συμπληρώνεται από τους ιδρυτές της Κοιν.Σ.Επ.. Το περιεχόμενο του προτυποποιημένου καταστατικού ορίζεται με την απόφαση του υπουργού Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης της παραγράφου 5 του άρθρου 17. Το πρότυπο καταστατικό της Κοιν.Σ.Επ. περιέχει τις απολύτως αναγκαίες σύμφωνα με τον παρόντα νόμο διατάξεις και κατά τα λοιπά παραπέμπει στις διατάξεις των οικείων νόμων. Ενδεικτικό πρότυπο καταστατικό διατίθεται σε ηλεκτρονική μορφή από το διαδικτυακό τόπο του υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης.

Πότε αποκτά νομική μορφή η Κοιν.Σ.Επ.:

Με την εγγραφή στο Γενικό Μητρώο Κοινωνικής Οικονομίας, η Κοιν.Σ.Επ. αποκτά νομική μορφή και εμπορική ιδιότητα.

Ποιες ενέργειες πρέπει να γίνουν πριν απευθυνθούμε στο Τμήμα Μητρώου Κοινωνικής Οικονομίας:

Να συντάξω το καταστατικό της Κοιν.Σ.Επ. Υπάρχει η δυνατότητα χρησιμοποίησης πρότυπου καταστατικού, το οποίο περιλαμβάνεται ως παράρτημα στην Υπουργική Απόφαση Αριθμ. 2.9621/οικ.4.1200 (ΦΕΚ Β΄/1360/25- 04-2012).

Ποια είναι τα βήματα για την εγγραφή της Κοιν.Σ.Επ. στο Γενικό Μητρώο Κοινωνικής Οικονομίας:

Στάδιο 1ο: Υποβολή αιτήματος εγγραφής: Η υποψήφια Κοιν.Σ.Επ. υποβάλλει στο Τμήμα Μητρώου Κοινωνικής Οικονομίας:

- Το καταστατικό της Κοιν.Σ.Επ. υπογεγραμμένο από τα ιδρυτικά μέλη.
- Αίτηση εγγραφής συμπληρωμένη.
- Υπεύθυνη δήλωση, υπογεγραμμένη ξεχωριστά από κάθε ιδρυτικό μέλος, περί συμμετοχής ή μη σε άλλη Κοιν.Σ.Επ.
- (Μόνο οι Κοιν.Σ.Επ. Ενταξης) Υπεύθυνη δήλωση περί τήρησης του κριτηρίου απασχόλησης ατόμων από ευάλωτες ομάδες πληθυσμού σε ποσοστό τουλάχιστον 40%.
- Άλλα σχετικά δικαιολογητικά (όπου απαιτείται).

Το Τμήμα Μητρώου ελέγχει τα υποβληθέντα στοιχεία και προβαίνει σε:

- εγγραφή της Κοιν.Σ.Επ. στο μητρώο.
- έκδοση βεβαίωσης εγγραφής η οποία ισχύει μόνο για έναρξη δραστηριότητας στη ΔΥΟ.
- σήμανση του καταστατικού και αποστολή του στην Κοιν.Σ.Επ.

Στάδιο 2ο: Υποβολή πρόσθετων στοιχείων:

- Η Κοιν.Σ.Επ. υποβάλλει στο Τμήμα Μητρώου Κοινωνικής Οικονομίας:
- Αίτηση καταχώρησης πρόσθετων στοιχείων (ακριβή διεύθυνση της έδρας της, τη ΔΟΥ στην οποία υπάγεται, ΑΦΜ και ΚΑΔ, το ετήσιο πρόγραμμα δραστηριοτήτων και τη σύνθεση της διοικούσας επιτροπής).
 - Βεβαίωση έναρξης δραστηριότητας στη ΔΟΥ.
 - Πρακτικό συγκρότησης σε σώμα της διοικούσας επιτροπής.

Το Τμήμα Μητρώου ελέγχει τα υποβληθέντα στοιχεία και προβαίνει σε:

- έγκριση του αιτήματος καταχώρησης πρόσθετων στοιχείων,
- έκδοση βεβαίωσης εγγραφής (ισχύει έως την υποβολή του πρώτου ετήσιου προγράμματος δραστηριοτήτων και απολογισμού, οπότε αντικαθίσταται από το πιστοποιητικό μέλους του μητρώου).

Πότε ολοκληρώνεται η σύσταση της Κοιν.Σ.Επ.:

Με την ολοκλήρωση του δεύτερου σταδίου στη διαδικασία εγγραφής της Κοιν.Σ.Επ. στο Γενικό Μητρώο Κοινωνικής Οικονομίας (έγκριση του αιτήματος καταχώρησης πρόσθετων στοιχείων και έκδοση βεβαίωσης εγγραφής), ολοκληρώνεται η σύσταση της επιχείρησης.

Τι συμβαίνει αν τα δικαιολογητικά είναι ελλιπή ή λανθασμένα:

Το Τμήμα Μητρώου ζητά συμπληρωματικά στοιχεία ή διορθώσεις τα οποία θα πρέπει να προσκομίσει η Κοιν.Σ.Επ. εντός συγκεκριμένης προθεσμίας. Αν δεν συμπληρωθούν ή διορθωθούν τα στοιχεία που ζητά το Τμήμα Μητρώου Κοινωνικής Οικονομίας στην προθεσμία που έχει τεθεί, προβλέπεται η απόρριψη του αιτήματος εγγραφής ή, σε μεταγενέστερο στάδιο, ακόμη και η διαγραφή της Κοιν.Σ.Επ. από το μητρώο. Για την πληρέστερη ενημέρωση για τις δυνατότητες που παρέχει ο συγκεκριμένος τύπος επιχείρησης καθώς και για τις ιδιαιτερότητές του, οι ενδιαφερόμενοι θα πρέπει να αναζητήσουν το σχετικό θεσμικό πλαίσιο στην ιστοσελίδα της Ειδικής Υπηρεσίας για την Κοινωνική Ενταξη και την Κοινωνική Οικονομία του υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας (www.keko.gr), Ταχ. Δ/ση: Κοραή 4, Αθήνα (3ος όροφος) Τ.Κ. 105 64, Τηλέφωνα επικοινωνίας: 210 5271300, 210 5271309, email: keko@mou.gr.

Τρεις κατηγορίες

Ανάλογα με το σκοπό που εξυπηρετούν, οι Κοιν.Σ.Επ. διακρίνονται σε 3 κατηγορίες:

Ενταξης: Αποσκοπούν στην ένταξη στην οικονομική και κοινωνική ζωή των ατόμων που ανήκουν στις ευάλωτες ομάδες πληθυσμού (ΑμεΑ, εξαρτημένοι, απεξαρτημένοι, οροθετικοί, φυλακισμένοι, αποφυλακισμένοι, ανήλικοι παραβάτες). Σε μια Κοιν.Σ.Επ. Ενταξης, 40%κατ' ελάχιστον των εργαζομένων θα πρέπει να ανήκει υποχρεωτικά στις ευάλωτες ομάδες πληθυσμού.

Κοινωνικής Φροντίδας: Αποσκοπούν στην παραγωγή προϊόντων και παροχή υπηρεσιών κοινωνικού - προνομιακού χαρακτήρα που απευθύνονται σε ομάδες πληθυσμού όπως ηλικιωμένοι, βρέφη, παιδιά, ΑμεΑ και άτομα με χρόνιες παθήσεις.

Συλλογικού και Παραγωγικού Σκοπού: Αποσκοπούν στην προαγωγή του τοπικού και συλλογικού συμφέροντος, στην απασχόληση, στην ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής και της τοπικής ή περιφερειακής ανάπτυξης. Ενδεικτικά, μπορούν να δραστηριοποιούνται σε τομείς όπως ο πολιτισμός, το περιβάλλον, η οικολογία, η εκπαίδευση, οι παροχές κοινής ωφέλειας, η αξιοποίηση τοπικών προϊόντων, η διατήρηση παραδοσιακών δραστηριοτήτων και επαγγελμάτων κ.ο.κ.

Τα κίνητρα για την ίδρυση

Ποια είναι τα κίνητρα για την ίδρυση μιας Κοιν.Σ.Επ.;

Η Κοιν.Σ.Επ. δεν υπόκειται σε φορολογία εισοδήματος για το ποσοστό των κερδών της το οποίο διατίθεται για το σχηματισμό αποθεματικού και τις δραστηριότητές της. Το ποσοστό των κερδών της Κοιν.Σ.Επ. που διανέμεται στους εργαζομένους υπόκειται σε παρακράτηση φόρου εισοδήματος, σύμφωνα με τον εκάστοτε ισχύοντα φορολογικό συντελεστή του πρώτου, μετά το αφορολόγητο ποσό, κλιμακίου εισοδήματος της κλίμακας της παραγράφου 1 του άρθρου 9 του ν. 2238/1994, όπως ισχύει. Με την παρακράτηση του φόρου αυτού εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση, όσον αφορά στα κέρδη της Κοιν.Σ.Επ. και των εργαζομένων της Κοιν.Σ.Επ. οι οποίοι

ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες πληθυσμού.

Οι εργαζόμενοι στις Κοιν.Σ.Επ., οι οποίοι ανήκουν στις ευάλωτες ομάδες πληθυσμού και λαμβάνουν επίδομα πρόνοιας ή οποιαδήποτε άλλη παροχή, συνεχίζουν να εισπράττουν τις παροχές αυτές ταυτόχρονα με την αμοιβή τους από την Κοιν.Σ.Επ.

Οι Κοιν.Σ.Επ. μπορούν να έχουν πρόσβαση στη χρηματοδότηση από το Ταμείο Κοινωνικής Οικονομίας (υπό σύσταση).

Μπορούν να έχουν πρόσβαση στη χρηματοδότηση από το Εθνικό Ταμείο Επιχειρηματικότητας και Ανάπτυξης.

Μπορούν να εντάσσονται στο ν. 3908/2011 για την «Ενίσχυση των Ιδιωτικών Επενδύσεων για την Οικονομική Ανάπτυξη, την Επιχειρηματικότητα και την Περιφερειακή Συνοχή».

Μπορούν να εντάσσονται σε προγράμματα στήριξης της επιχειρηματικότητας, σε προγράμματα του ΟΑΕΔ για τη στήριξη της εργασίας και στις κάθε είδους ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης.

Μπορούν να συνάπτουν προγραμματικές συμβάσεις με το Δημόσιο, τον ευρύτερο δημόσιο τομέα και τους ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού.